

I anledning tvangsevakueringen av Nord-Norge beordret arbeidsformidlingen 20 av sykepleierskene ved Ullevål sykehus og 10 fra Rikshospitalet til å reise nordover den 15/11 med 24 timers varsel. Arbeidsformidlingen ble på Ullevål velvillig assistert av sykehusrådmannen og sykehusets forstanderinne. Da ingen av sykepleierskene etterkom forordringen, ankom politiet dagen etter til sykehuset for å hente dem med makt. Politiet måtte imidlertid gå med uforrettet sak idet det viste seg at de 20 hadde valgt den riktige utveg å gå i dekning.

Ullevåls overløper sendte en inntrengende protest til "minister" Whist, idet de begrunnet protesten rent saklig med sykehusets tiltagende mangel på avde sykepleiersker, overbelegg, truende epidemier o.s.v.

Når man kjenner til tyskernes umenneskelige behandling av befolkningen i Nord-Norge, assistert av N.S. med bøddel Jonas i spissen, vil kanskje en og annen som ikke har tenkt dyper over saken si til seg selv: "Er det riktig ikke å hjelpe våre hårdt betrungte landsmenn i en slik situasjon?" Til dette spørsmål er for det første å innvende at undersøkelse har brakt for dagen at det ikke er øvete sykepleiersker det skorter på i Nord-Norge. Endel sykepleiersker som tidligere er reist oppover frivillig, blir nemlig pålagt arbeide som like godt kunne gjøres av hvem som helst uten spesiell utdanning. For det annet kommer overløperens vektige innvending mot at sykepleierskene anvendes utenfor sykehuset.

Disse innvendinger blekner imidlertid når en ser situasjonen nordpå fra den synsvinkel at de som jager den nord-norske befolkningen sørøst selv er et jaget vilt. Under de oppholdende kamper i Finland og Finnmark blir tyskerne belembret med mengder av sårede, og selv har de meget knapt en løger og sykepleiersker.

Hensikten med rekvireringen av norske sykepleiersker er derfor klar. De skal, under dekning av å hjelpe befolkningen i Nord-Norge, om kortere eller lengre tid settes inn i det tyske sanitet, m.a.o. tjenestegjøre for et land med hvilket vi er i krig. Planen er like smart som den er djævelsk, men den ble gjennomskuet, først og fremst av de unge sykepleiersker som nektet å reise.

Det er i den anledning sendt ut følgende parole:

I anledning av et endel sykepleiersker fra Ullevål sykehus er beordret til Nord-Norge, opplyser Hjemmefrontledelsens sykepleierskegruppe at ingen må følge en slik ordre. De som får ordren, bør øyeblikkelig gå i dekning, dog ikke i sykehuset. De som ikke har fått ordren, blir i sine stillinger. Videre forholdsordre vil komme dersom situasjonen skulle kreve det.

ARBEIDSINNSATSEN:

Terboven og "minister" Whist lover ungguttene "fritt leide", dersom de bare vil komme tilbake til sine gamle adresser. Det tror vi på gjelene. Det blir lettere å få tak i guttene når de bor hjemme enn når de ligger i dekning. Til guttene: Følg de paroler som ble gitt i sommer. Dra ut av stogen, men ikke hjem. Søk råd på rette sted.

NORD-NORGE:

Tyskerne svir av landet i nord og prøver å tvinge befolkningen sydover for å hindre dem i å hjelpe de norske og allierte styrker med å bli fri vårt land.

Våre landsmenn i Nord-Norge har gjort sitt ytterste for å hindre tyskerne i å oppnå sin hensikt. Der det er mulig, forsøker de å unngå tvangsevakueringen og slå seg igjennom til befrielse. Heller ikke må vi gjøre oss delaktige i den krigsforbrytelse som blir begått. Vi må ikke bistå de nazistiske makthavere i deres organisasjoner med evakueringen.

Under en pressekonferanse i London den 20/11-44 fortalte Kronprins Olav om den tyske avsviing av eiendommer i Nord-Norge. Kronprinsens nevnte uttale ble angrepet. --Jap. har lidt stort nederlag ved Filippinene.

SETT OG HØRT

.....Lørdag, den 16. desember 1944

ra bladet "Håndslag" har vi hentet følgende betraktninger over problemet om Tyskland og dets kommende nederlag:

De allierte armeene marsjerer nå opp rundt Tyskland for den siste avgjørende offensiven. Santidig kan man av selve det strategiske bildet lese ut den militære situasjonen i Europa etter at Tyskland er tvunget til kne. De tre ukrainske armeegruppene vil få i oppdrag å garantere overgangen fra krig til fred i Romania, Bulgaria, Jugoslavia, Ungarn og Tsjekkoslovakia. Av dette kan man også utlede at Malinowski etter erobringen av Ungarn snarere vil svinge nordover gjennom Böhmen-Mähren enn fortsette inn i Østerrike. De britiske armeene i Midt-Østen vil bli stasjonert i Hellas og Albania, mens den 8. armeen sannsynligvis får Italia på sin kneppe og den 5. amerikanske overtar besettelsen av Østerrike, muligens sammen med russiske tropper. Besettelsen av Sør-Tyskland vil ellers bli gjennomført av Hodges, Pattons og Patch'amerikanske armeer og de Tasslowske franske, altså de armeene som nå står mellom Aachen og øvre Rhin, mens den 2. britiske og 1. canadiske tar resten av Vest-Tyskland, og russerne Sør-Tyskland. Det er av betydning at de allierte har armeer oppmarsjert rundt hele fronten slik at hele Tyskland kan bli besatt mest mulig på samme tid. Spørsmålet om når krigen er slutt, kan ha en klar, lett definierbar mening når det gjelder befrielsen av de okkuperte land, men er derimot ytterst flytende når det gjelder selve Tyskland. Om det ikke mot all formodning skulle oppstå en ny tysk sentral-myndighet med virkelig makt, som er i stand til å foreta en formell kapitulasjon, vil kampene kunne komme til å fortsette lenge etter at de strategiske og administrative nøkkelstillingene er erobret. Innefor alle tyske kretser er man i øyeblikket ivrig opptatt med å drøfte de former som nederlaget vil komme til å få og den situasjon som vil foreligge når den regulære tyske krigsmakten er slått.

Det er ikke lenger noen tvil i ledende kretser om at krigen er tapt, og "totalnobliseringen" har bare til hensikt å utslette nederlaget så lenge som mulig i håp om at det skal være mulig å utrette et og annet innen det kommer. At Tyskland idag skulle ha armeer til å holde en front i vest fra Nordsjøen til Schweiz, en front i Italia og en østfront som strekker seg fra Jugoslavia gjennom Ungarn, Slovakia, Polen og Øst-Preussen og en i Nord-Norge tror ingen på. Heller ikke at det skal være mulig å holde det tyske samfunnsmaskineriet i gang uten olje, uten jern, uten alle tilførselene fra Frankrike, Belgia, Spania, Portugal hele Balkan, Finland, Sverige, med millioner av utbombede uten tak overheadet med andre millioner som er evakert fra krigsområdene i øst og vest, med ti tusen flyangrep fra baser lik oppunder grensen. Det eneste problemet er å holde ut så lenge som mulig. To spesielle grupper har interesse av dette - den tyske militærledelsen som slåss for sin eksistens som stand, og nazistene som slåss for sine liv. Begge disse gruppene er nu intenst opptatt med å smi planer som skal gjøre det mulig for dem å redde seg gjennom nederlaget og forberede en comeback. En viss utstrekning arbeider gruppene uten tvil sammen, men delvis tenker de også på å benytte hverandre som agn overfor fienden: generalene vil ofre nazistene for å redde seg selv, og nazistene ønsker at generalene skal stå fram og ta nederlaget på seg, mens de selv går under jorden.

Man hører nå mere og mere snakk om de forberedelser som gjøres i Tyskland for å skape en SS-partisanarmee som skal gjøre livet uutholdelig for de allierte besetningsstyrkene, stålsette befolkningen til uforsonlighet og gjøre det mulig for visse nazistiske skadrer å overvintre etter nederlaget. Det er hevet over tvil at slike forberedelser virkelig blir truffet - bl. a. skogene og fjelltraktene i Syd-Tyskland, våpenlagre samles sammen, skjult steder settes i stand, f. eks. i de hemmelige underjordiske fabrikkene, SS-folk begynner allerede å trekke i sivil, en hemmelig underretningstjeneste bygges opp og kontakter skapes mellom en utvalgt "maquis" og illegal organisasjoner innen sivilbefolkningen. Tysk propaganda hamrer inn dag etter dag at de allierte mål er total tilintetgjørelse av det tyske folk og at de som nekter å tro på dette, viser landsforræderske tendenser. Dødsstraff skal ramme enhver som i de besatte områdene samarbeider med fienden, ja, selv enhver som tar imot så meget som et stykke brød. Santidig søker de gjøre så mange som mulig ansvarlige for terrorhandlinger for at alle

skal ha en følelse av at det ikke finnes noen vei tilbake. De erfaringene man hittil har gjort i Vest-Tyskland, tyder ikke på at det har lyktes å blåse noen fanatiske ukuelig and i befolkningen, som nærmest virker apatisk og indifferent. Hittil dreier det seg imidlertid vesentlig om distrikter hvor nazistene aldri har vært særlig sterke. Russene vil sikkert møte en noe annen stemning når de rykker inn i Øst-Preussen. En annen sak er at planene om en flerårig nazistisk gerilja ganske sikkert bygger på illusjoner.

ÅRE POLITISTYRKER I SVERIGE. I fjor sommer ble det etter forhandlinger med de svenske myndigheter oppnådd tillatelse til å sette igang politikursene blandt de norske flyktningene i Sverige. Forlegninger ble bygget og i november startet de første kursene. Nu er det falt 19 politileirer i Sverige med tilsammen nesten 10.000 mann. Polititroppene er delt i rikspolitiet (ca. 1500 mann) og reservepolitiet (ca. 8000 mann). Chef for polititroppene er oberstløytnant Helset, men samtlige leirer står under svensk kontroll og utdanning har foregått ved hjelp av svenske instruktører. Det har vært stor mangel på norsk befal, men denne er etter hvert blitt avhjulpet ved at det ble satt igang spesielle befalskursus. Troppene har fått en helt igjennom førsteklases polititidning som har omfattet alt fra terrengløp til jiu-jitsu og vapenøvelser. Den fysiske trening har vært meget hard og har vært lagt an etter mønster fra de engelske kommando-styrkene. Krigsmesterskapet i commandoløp omfattet både klatreøvelser, svømming, observasjonsprøver, håndgranatkasting i fullt løp og alle slags hindre fra 2 meter høye plankegjerdar til å kripe under piggtråd og gjennom kloakkrør og balansegang i høyde med treetoppene. Nu har en del av disse styrkene fått sitt høyeste ønske oppfylt: de er blitt satt inn ved frigjøringen av vårt land. Og selv om de prinsipielt bare skal brukes som polititropper, gjør deres utdanning dem skikket til kommando- og geriljavirksomhet. De er vant til norsk terreng, og mange av dem har god lokalkjennskap i det nordlige Norge, ikke minst når det gjelder å forhindre at tyskerne før de trekker seg tilbake brenner og ødelegger områder som ikke direkte berøres av de avgjørende kamper, vil sikkert de norske politistyrkene kunne få en viktig oppgave å fylle.

NYHETER. Det britiske parlament diskuterte igår det polske spørsmål. Statsminister Churchill redegjorde for regjeringens politikk. Han innledet sin tale med å minne om sine uttalelser om dette spørsmål etter Teheran-konferansen og i oktober i år. Hans forhåpninger var blitt skuffet. Etter endeløse diskusjoner blandt polakkene hadde Nikolaiczky og andre medlemmer av den polske regjering trukket seg tilbake og det var dannet en regjering som Churchill ikke syntes om. Hvis Nikolaiczky hadde reist tilbake til Moskva med fullmakt fra sin regjering til å undertegne en overenskomst ville han idag ha sittet på polsk jord i spissen for sin regjering. Churchill betonet at Storbritannia ikke hadde garantert bestemte polske grenser. Han hadde den største sympati med polakkene, men man måtte huske på at Russland to ganger i en generasjon var blitt overfalt av Tyskland, og at de nu forlangte sikkerhet for sin vestgrense var rimelig. Churchill mente at russernes krav med hensyn til denne grensen ikke overskred grensene for det rimlige eller rettfærdige. Ved å anerkjenne Curzon-linjen som grense ville polakkene i øst miste territorier som for en stor del bestod av myrer av liten økonomisk verdi, og til gjengjeld i nord og vest få områder som var meget mer verdifulle. De ville få hele Øst-Preussen med Königsberg og Danzig og dermed en 320 km. lang kyststrekning langs Østersjøen. Det ville ikke bli noen blanding av nasjonalitetene med endeløse stridigheter som f.eks. i Alsace-Lorraine. Den tyske befolkning måtte overflyttes til Tyskland og det var plass nu da 6-7 millioner tyskere var drept i denne krigen. Tilslutt nevnte Churchill at det dessverre ennå ikke var lyktes å få istand et møte med statsforhodene for de to andre store allierte. Han var beredt til å reise personhelst og hvorsomhelst, men aller helst ville han ha møtet i Storbritannia som hadde vært med helt fra krigens begynnelse.

SVERIGE NYHETER. Den 7. amerikanske arme har gått over den tyske grense på Tjsteden i Pfalz. - Russerne har vunnet nytt terreng nord for Budapest og gått over den tsjekkosllovakiske grense på et nytt sted. 700 amerikanske fly angrep Hannover og Kassel. Fra Italia angrep amerikanske fly Rorberheim, Salzburg og Innsbruck. Det pågår forhandlinger i Athen om opprettelse av et regentskap med med erkebispem av Athen som riksførstander.

S E T T O G H Ø R T

..... Lørdag, den 20. januar 1945..... 2. argang....

Den 30.11.44, på Churchills 70.årsdag, holdt professor Worm-Müller en tale om ham. Vi bringer nedenfor et fritt referat av talen: Winston Churchill er en av de få lykkelige som får se at det han har kjempet for har nådd fram til seier. Før krigen var han ofte miskjent men vi ser at hans tilsynelatende sidespring alltid har fulgt en bestemt linje. Triumviratet Churchill, Stalin og Roosevelt har vært støttepillaren i denne krig, men det er ikke for mye sagt, at det er Churchill som har vært arkitekten i byggverket. I 1938 uttalte Churchill at det den gamle verden trenger, var en gjenfødelse av moralsk sunnhet. I motsetning til diktatorene har Churchill aldri manet til optimisme. "Blod, slit, svette, tårer" har vært hans program. Han har aldri kunnet fastslå, - men som han selv sier det, har den fullstendige og totale seier vært hans trobekjennelse. Churchill har tatt det tømme det bitre beger til bunn. Han var vitne til den belgiske, hollandske og den franske hers fullstendige nederlag og Englands mørkeste periode etter Dunkerque. Han rettet aldri en bebreidelse mot Frankrike, tvertimot hevdet han alltid sin tro på dets storhet. - I 1940 sto Churchill som uttrykket for Storbritannias stolteste tradisjoner og håp. Aldri har en enkelt mann betydd så meget for en sak. "Dette er ikke en imperialistenes, en fyrstenes krig, det er folkene krig. Vi kjemp selv alene, men ikke for oss selv alene." Churchill profeterte aldri, han trodde på seieren. Churchill har også begått sine feil, men diktatorenes har vært langt større. Han har sett klart i de store spørsmål, f. eks. hva krigen til sjøs angår. "Den som sitter med makten på havet, vil gå ut som seierherre av denne krigen." Churchill ville aldri si på hvilken måte krigen skulle vinnes, han har bare fastslått at den vinnes. Tross sin uvilje mot bolsjevismen, har han aldri villet legge hindringer i vegen for samarbeidet. Russland var ham en gate, men nøkkelen til gaten måtte finnes. Og den fantes: det var deres nasjonale følelse. Derfor erklarte han ved Tysklands overfall 22/6-1941 at Storbritannia ville yte Russland all mulig støtte. Det tar tid å overvinne gammel mistenksomhet, Churchill hevder at vegen går om Folkenes forbund. Han peker på at det er alles plikt å støtte Folkeforbundet. Derved vil det skapes en allianse, ikke mot diktatorene, men mot angriperen. --- Mot nøytralitet i den pågående kamp har han uttalt sin slående sentens: "Den nøytrale er som mannen som matet krokodillen så lenge han kunne, inntil han selv til slutt ble spist opp." De små nasjoners rettigheter har han aldri forbigått. At de 3 ledende nasjoner foreløpig overtar ledelsen, skjer bare som en sikkerhetsforanstaltning mot stridigheter som uvegerlig vil ende i kaos. Grunlaget for freden er frihet, lov, moral. Derfor hans berømte ord: "Etter å ha vunnet krigen, skal vi vinne freden." I dag stiger jubelen fra de befriede land mot ham, mens jammerskrik fra de fangne i Europa ennå lyder. Norge, vårt land, gjennomlever sin historiske største katastrofe. Landet legges øde der tyskerne trekker seg tilbake. Winston Churchill vet hva det gjelder. "Den lille familie i Kinas innland, på Russlands stepper, i Polens ghettoer, bak Hollands diker og i de norske fjorder roper i sin hjelpeløshet til anglo-amerika." Churchill vet at det haster, folkene stoler på ham. Churchill har aldri ønsket å være profet, men han har alltid spådd riktig. - Han har spådd at krigen i Europa vil slutte i år, og da har vi all grunn til å tro det. Vi må imidlertid sette alt inn i sluttkampen for å gjøre den så kort som mulig. Ingen av oss ønsker vel heller å få freden på andres bekostning - alle vil vi gjøre begjøre en innsats. Overilede handlinger er imidlertid farlige og kan bli dyre - ikke bare for en selv, men for hele landet. Du skal derfor vente på ordre til handling og høre på, stole på og rette deg etter de ledendes råd. Som lederen av alle de små folks ledere har vi Churchill, og vi har